

УДК 351.823.1:368.5(477)

А.В. Мерзляк

доктор наук з державного управління, професор

Н.І. Павелко

аспірант
Класичний приватний університет

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ

У статті визначено роль державної підтримки у сфері розвитку страхування сільськогосподарської продукції в Україні, проаналізовано існуючий напрям державної підтримки у цій сфері. Розглянуто переваги державної підтримки страхування сільськогосподарської продукції шляхом надання субсидій сільгосптоваровиробникам на відшкодування частини страхового платежу, над прямими виплатами з державного бюджету для подолання наслідків негативних природних явищ у сільському господарстві. На основі проведеного дослідження запропоновано напрями вдосконалення державної підтримки у сфері страхування сільськогосподарської продукції в Україні.

Ключові слова: державна підтримка, страхування, сільськогосподарська продукція, державний бюджет, субсидії.

I. Вступ

Державна підтримка у сфері страхування сільськогосподарської продукції, як важлива складова реалізації державної політики у цій сфері, повинна базуватися на забезпеченні економічних, правових, організаційних та інших умовах. Галузь сільського господарства відіграє головну роль у забезпеченні продовольчої безпеки України та створює більше ніж 25% ВВП. Проте виробництво сільськогосподарської продукції постійно супроводжується природнокліматичними ризиками, які є системними та можуть охоплювати значні території, що призводить до великих втрат врожаю та необхідності надання прямої державної допомоги сільгосптоваровиробникам. Тому успішний розвиток страхування сільськогосподарської продукції в Україні стане важливим фінансовим інструментом для урівноваження матеріального становища аграріїв й звільнить державний бюджет від незапланованих видатків. Таким чином, спираючись на міжнародний досвід, можемо стверджувати, що успішний розвиток системи страхування сільськогосподарської продукції в Україні неможливий без стабільної державної підтримки.

II. Постановка завдання

Мета статті – визначити роль державної підтримки у сфері розвитку страхування сільськогосподарської продукції в Україні та напрямів її вдосконалення. Досягнення мети зумовлено вирішенням таких завдань:

- проаналізувати існуючий напрям державної підтримки страхування сільськогосподарської продукції;
- розглянути переваги державної підтримки страхування сільськогосподарської продукції шляхом надання субсидій сільгосптоваровиробникам на відшкодування частини страхового платежу, над прямими виплатами з державного бюджету для подолання наслідків негативних природних явищ у сільському господарстві.

III. Результати

Питанням державної підтримки аграрного сектору приділяли увагу такі науковці у сфері державного управління, як: М.В. Болдуєв, В.А. Ілляшенко, М.Х. Корецький, М.А. Латинін та ін. [4–6; 8]. Дослідженню системи страхування та вдосконалення страхового захисту сільськогосподарських підприємств присвячено праці відомих учених-економістів: Ю.В. Алескерової, В.Д. Базилевича, М.П. Сахацького, О.О. Яцуха та ін. [1; 2; 14; 5]. Однак, саме визначенню ролі державної підтримки у розвитку страхування сільськогосподарської продукції в Україні приділено недостатньо уваги. Вважаємо, що проблема дослідження державної підтримки системи страхування сільськогосподарської продукції в Україні є доволі актуальною і потребує здійснення подальших досліджень.

Головну роль у системі державної підтримки сільського господарства відіграє стан і розміри залучення фінансових ресурсів, які є визначальною основою забезпечення сталого розвитку підприємств аграр-

ної галузі. Внутрішні ресурси більшості агропідприємств не можуть забезпечити належного рівня самофінансування. З огляду на це, з 2000 р. в Україні була запроваджена державна програма здійснення фінансової підтримки підприємств АПК. За оцінками вчених, оптимальною нормою бюджетного фінансування аграрного сектору є 5% від ВВП країни і 5% – із місцевого бюджету. Однак, бюджетне фінансування аграрного сектору в 2011 р. становило лише 0,4% від ВВП України. Як свідчить міжнародна практика, ефективну систему агрострахування неможливо побудувати без активної участі держави, зацікавленої у стабільному розвитку аграрного сектору економіки. Законом України “Про державну підтримку сільського господарства України” від 24.06.2004 р. № 1877 [9] визначено основи державної політики у бюджетній, кредитній, цінній, страховій, регуляторній та інших сферах державного управління щодо стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції та розвитку аграрного ринку, а також забезпечення продовольчої безпеки населення. Сільгоспвиробники, які виробляють певні види найбільш важливої для України продукції, мають можливість за певних умов компенсувати до 50% вартості сплачених ними страхових премій (внесків). Кошти на здешевлення вартості страхових премій передбачаються в Законі “Про Державний бюджет України” на відповідний рік [15]. На нашу думку, саме наявність державної підтримки забезпечить активний розвиток страхування сільськогосподарської продукції, без якого неможливо проводити стабільно прибутковий агробізнес. Крім того, державна допомога здатна зробити агрострахування доступним для ширшого кола сільгосптоваровиробників.

Залучення держави у приватнопартнерські відносини зі страховими організаціями дасть змогу перекласти частину відповідальності за збитки, завдані природою, на страховиків і перестраховальників, а не відшкодовувати їх із резервного фонду, що формується за рахунок платників податків. Таким чином, у разі настання ризикових подій аграрії отримають відшкодування збитків не з держбюджету, а від страхових компаній. Керівник Проекту Міжнародної фінансової корпорації (IFC, Група Світового банку) “Розвиток агрострахування в Україні” Г. Роше вважає, що досить державі виділити на субсидоване страхування хоча б 20 млн грн, а сільгоспвиробникам – заплатити свою частину премії, сума відповідальності страхових компаній може зрости до 800 млн грн. Позитивний досвід державної підтримки шляхом надання субсидій у 2005–2008 рр.

дав потужний поштовх розвитку страхування сільськогосподарської продукції.

З огляду на зазначене, питома вага застрахованих площ зростала з 2% у 2005 р. до 5,3% у 2008 р., але в 2011 р. знизилась до 3%, тоді як у Росії цей показник становить 18%, Канаді – 55%, США – 70% та в Іспанії – 90%. При цьому страхові внески за цим напрямом також зросли – з 12 800,00 тис. грн у 2005 р. до 155 382,00 тис. грн у 2008 р. Як свідчать статистичні дані [13], відмова від надання субсидій для державної підтримки страхування сільськогосподарських ризиків після несприятливої економічної ситуації у 2009 р. негативно позначилася на ринку агрострахування. Як наслідок, у 2009 р., який характеризувався впливом факторів фінансово-економічної кризи, охоплення посіяних площ страховим захистом зменшилося до 2,7%, а величина зібраних платежів – до 42003,00 тис. грн. Подібна ситуація спостерігалася і протягом 2010–2012 рр.

Вважаємо, що однією з головних перешкод для стрімкого розвитку агрострахування в Україні є практика відшкодування збитків аграріям, які постраждали від несприятливих погодних умов за рахунок бюджетних коштів, зокрема з резервного фонду. Адже, сподіваючись на державну допомогу, сільгоспвиробники втрачають мотивацію до застосування інтенсивних технологій у виробництві, та не бажають брати участь у страхуванні сільськогосподарської продукції. Відзначимо, що виділення коштів із резервного фонду лише на 10–20% покриває втрати, зазначені суб'єктами господарювання в аграрній сфері, тоді як агрострахування зможе компенсувати збитки сільгоспвиробникам на рівні 60–70%. Отже, вважаємо, що прямі виплати на подолання наслідків негативних природних явищ у сільському господарстві лише мінімально покривають понесені збитки, і що державні органи влади фактично відмовляються від розвитку страхування сільськогосподарської продукції в Україні.

Через прямі виплати держава стримує розвиток страхового ринку, оскільки вони не потребують відповідного документального оформлення, дотримання технології виробництва, не вимагають від виробників відповідних адекватних дій з уникнення або мінімізації ризиків. Негативний вплив прямих виплат із Державного бюджету України виражається у: викривленні самого Державного бюджету України; відсутності у сільгоспвиробників достатніх стимулів до застосування прогресивних технологій; відсутності у сільгоспвиробників належних стимулів до страхування; зниженні рівня зацікавленості з боку страховиків до аграрного сектору;

зростанні корупційного потенціалу. Ефективний розвиток ринку страхування сільськогосподарської продукції має ряд переваг для держави, а саме: стабільний ринок сільськогосподарської продукції, податки з обох сторін, працюючий страховий ринок, відповідно у випадку настання катастроф – прозора й економічно обґрунтована процедура компенсації збитків підприємствам, які хоча б мінімально турбуються про свій економічний стан [12]. Таким чином, повноцінне впровадження ефективної системи страхування сільськогосподарської продукції в Україні дало б державі змогу марно не витрачати бюджетні кошти.

До основних причин, які зумовлюють майже цілковиту відсутність у сільськогосподарських підприємствах страхування, слід віднести складний фінансовий стан, необхідність, недовіру до сфери страхування більшості сільськогосподарських виробників та відсутність реальної державної підтримки для них. Нині в Україні запроваджуються різноманітні законодавчі норми, які сподіваються будуть сприяти вдосконаленню системи агрострахування. Розглядається можливість безпосередньої участі сільгоспвиробників у прийнятті рішень щодо вдосконалення системи страхування сільськогосподарської продукції та підходів до вирішення різноманітних проблем, які торкаються їх, як споживачів страхових послуг.

Із 2007 року в Україні почав працювати Проект розвитку агрострахування, що впроваджується Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC) за фінансової підтримки Канадського агентства з міжнародного розвитку (CIDA). Зазначений проект, працюючи у тісному співробітництві з ключовими міністерствами, відомствами та приватними структурами, надає Україні різнопланову допомогу, яка орієнтована на вибір оптимальної системи агрострахування, зокрема шляхом розробки необхідної законодавчо-нормативної бази, створення різних елементів інфраструктури, розробки стандартних страхових продуктів і програм, а також сприяння підвищенню ефективності державної підтримки у сфері агрострахування. Зокрема, прийняття та запровадження Закону України "Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою" [11], який передбачає запровадження державної підтримки агровиробників, стало реальним завдяки активній співпраці проекту з органами державної влади.

Державна підтримка аграрного сектору в Україні здійснюється із застосуванням різних підходів і механізмів. Якщо у перші роки незалежності державна підтримка

здійснювалась переважно через податкові механізми (надання пільг в оподаткуванні, введення спеціальних режимів оподаткування), то останніми роками дедалі більшого поширення набуває бюджетне фінансування, яке є переважним і для більшості країн світу. Розглянемо динаміку обсягів бюджетного фінансування розвитку страхування сільськогосподарської продукції в Україні (табл. 1).

Із таблиці 1 видно, що державне фінансування Міністерства аграрної політики та продовольства України в 2006–2008 рр. характеризувалося щорічним збільшенням державних асигнувань з 6084,5 млн грн у 2006 р. до 9087,2 млн грн у 2008 р. Протягом зазначених років також спостерігається позитивна динаміка виділення коштів для здешевлення вартості страхових премій (внесків) фактично сплачених суб'єктами аграрного ринку з 10 млн грн (фактично 12,5 млн грн) у 2006 р., до 200 млн грн (фактично 72,8 млн грн) у 2008 р. Але несприятлива економічна ситуація в 2009 р. негативно позначилась на фінансуванні АПК, яке більше ніж у 2 рази було зменшено, а виділення коштів на компенсацію сільгоспвиробникам у разі сплати страхової премії у 2009–2012 рр. взагалі було припинено. Проте спостерігається практика надання одnorазової допомоги для подолання наслідків стихійних лих у сільському господарстві, зокрема в 2012 р. органами державної влади було виділено 300 млн грн для пересіву озимих культур, що становить 130–150 грн на гектар. Але цих коштів недостатньо аграріям, оскільки в результаті складних погодних умов узимку загинуло 3,5 млн га озимих культур, для пересіву яких необхідно близько 7 млрд грн. Таким чином досвід України свідчить, що суми прямих бюджетних компенсацій із резервного фонду не забезпечують подолання наслідків негативних природних умов. Зазначимо, що саме надання субсидій за сплаченими страховими преміями дає агровиробникові можливість отримати вільні кошти від зекономлених витрат на страхування, забезпечити страховий захист врожаю та тим самим підвищити ефективність агровиробництва.

Міжнародний досвід й аналіз нормативно-правового регулювання системи державної підтримки агрострахування дають змогу виділити фактори, що негативно впливають на розвиток агрострахування в Україні, та запропонувати такі напрями вдосконалення страхування агроризиків з державною підтримкою (табл. 2) [14].

Таблиця 1
Динаміка бюджетної підтримки розвитку страхування сільськогосподарської продукції в Україні, млн грн

Показники	Роки										Відхилення 2012 р. до 2006 р. (±)	
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012	2011	2010		
Усього видатки з держбюджету	109491,6	142768,1	200106,1	194412,3	240987,2	295965,9	352788,1	352788,1	295965,9	240987,2	142768,1	243296,5
Усього по Міністерству аграрної політики та продовольства України	6084,5	7005,7	9087,2	4308,6	3528,4	5281,2	4876,6	4876,6	5281,2	3528,4	7005,7	-1207,9
% до загальних видатків з державного бюджету	5,56	4,91	4,54	2,22	1,46	1,78	1,38	1,38	1,78	1,46	4,91	-4,21
Фінансова підтримка с/г підприємств, що розташовані в особливо складних кліматичних умовах	20,0	35,0	35,0	-	-	-	-	-	-	-	35,0	-20
Здешевлення вартості страхових премій (внесків) фактично сплачених суб'єктами аграрного ринку (планові показники)	10,0	50,0	200,0	-	-	-	-	-	-	-	50,0	-10
Фактична фінансова підтримка страхування с/г продукції	12,5	47,8	72,8	-	-	-	-	-	-	-	47,8	-12,5
Одноразова допомога для подолання наслідків стихійних лих у с/г	-	120,0	99,1	17,0	-	-	300,0	300,0	-	-	120,0	300,0

**Проблеми державної підтримки сільгоспвиробників
у процесі агрострахування та напрямки їх розв'язання в Україні**

Проблеми впровадження	Напрями вдосконалення державної підтримки
Відсутність стратегії розвитку агрострахування та системного підходу до єдиної концепції, що має визначити мету, завдання, принципи та напрями реалізації державної підтримки	Удосконалення страхового законодавства та розроблення стратегії розвитку агрострахування з державною підтримкою, а саме: уніфікація та законодавче закріплення частини основних умов страхування
Невідповідність сільськогосподарського виробничого циклу та термінів сплати страхових премій за договорами страхування врожаю сільськогосподарських культур	Встановлення порядку сплати страхових премій частинами: перша – при укладенні договору в частині, що не підлягає субсидуванню; друга – після отримання субсидій, причому термін виплати субсидії аграрію має бути максимально наближений до моменту укладення договору
Відсутність належного нагляду та контролю за здійсненням агрострахування і виконанням страховиками умов договорів страхування	Створення системи ефективного контролю за використанням коштів та виконанням зобов'язань за договорами страхування з державною підтримкою
Відсутність досконалої методичної та достовірної статистичної бази за врожайми, погодними показниками та збитками для визначення обґрунтованих тарифів і переліку ризиків, за якими повинна надаватися державна підтримка	Селекція найбільш характерних для територій ризиків з метою відповідності умов страхування з державною підтримкою регіональним особливостям ведення сільгоспвиробництва, що приведе до зниження страхових тарифів без погіршення умов страхового захисту

Державна підтримка системи страхування сільськогосподарської продукції в Україні має бути спрямована на забезпечення стабільної прибутковості аграріїв, формування передумов для комплексного розвитку сфери страхування в АПК, задоволення потреб страховиків та страхувальників у якісних і доступних продуктах агрострахування. Основними нормативно-правовими актами, що визначають державну підтримку страхування сільськогосподарської продукції в Україні, є Закони України “Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою” [11], “Про державну підтримку сільського господарства України” [9], “Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року” [10] та ін. Згідно з вищевказаними нормативними актами, до основних пріоритетів державної аграрної політики віднесено державну підтримку суб'єктів аграрного сектору шляхом формування сприятливої страхової політики через запровадження механізмів державної підтримки страхування ризиків у сільському господарстві. Загалом державна підтримка системи страхування сільськогосподарської продукції в Україні здійснюється за таким напрямом, який передбачає надання сільськогосподарському товаровиробнику коштів з державного бюджету у вигляді субсидій для оплати частини страхового платежу (страхової премії), нарахованого за договором страхування. У Законі України “Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою” [11] зазначено, що сутність державної підтримки страхування сільськогосподарської продукції полягає у наданні з державного бюджету сільськогосподарським товаровиробникам грошових коштів у вигляді субсидій на відшкодування частини страхового платежу (страхової премії), фактично сплаченого ними за договорами страхування сільськогосподарської продукції. Перелік сільськогосподарських страхових ризиків, а також об'єктів страхування, частина страхових платежів (страхових премій), яка субсидується з державного бюджету, визначається Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства аграрної політики та продовольства України. Крім того, зазначене міністерство, як центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну аграрну політику, згідно із Законом України “Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою” [11] розробляє порядок та умови надання державної підтримки шляхом здешевлення страхових платежів (премій) і виконує функції, наведені на рисунку.

Однак, незважаючи на наявність достатнього законодавчого і нормативно-правового забезпечення щодо державної підтримки сільськогосподарського виробництва, державній політиці у цій сфері притаманна низка проблем, основні з яких полягають у такому:

- нестабільне фінансування заходів, спрямованих на розвиток системи страхування сільськогосподарської підтримки;
- низький рівень обізнаності аграріїв щодо можливостей одержання ними державної допомоги, складний процедурний механізм і непрозорість її отримання;
- низький рівень використання державою непрямих заходів підтримки страхування сільськогосподарської продукції;
- відсутність системи освітніх послуг для забезпечення висококваліфікованими працівниками як безпосередньо страхові компанії, так і органи державного управління, які займаються формуванням державної політики у сфері страхування сільськогосподарської продукції.

На жаль, урядом ще не розроблено ефективної інституціональної структури аграрного страхування. Доцільно також створити спеціалізований орган, який би здійснював

функції планування і координації, та професійний арбітражний орган для вирішення спірних питань і моніторингу за страховою діяльністю в аграрній сфері [3]. Крім того,

виникає гостра необхідність перебудови системи аграрного страхування в Україні з урахуванням вимог СОТ.

Рис. Функції Міністерства аграрної політики та продовольства України у сфері страхування сільськогосподарської продукції

IV. Висновки

Ураховуючи специфіку й особливості аграрного сектору економіки, державі потрібно постійно здійснювати підтримку за допомогою різноманітних напрямів. Існуючий напрям державної підтримки страхування сільськогосподарської продукції шляхом надання субсидії недосконалий, оскільки аграрій спочатку сплачує 100% вартість страхування, і лише згодом отримує державну компенсацію. Тому органам державної влади необхідно вдосконалити механізм надання субсидій сільгосптоваровиробникам на відшкодування частини страхового платежу шляхом перерахування її безпосередньо страховій організації. Наразі при обмеженій кількості бюджетних коштів, органам державної влади слід більше уваги приділити адміністративним, освітнім та інформаційним заходам. Для завоювання довіри сільгосптоваровиробників до страхування державним органам влади й органам місцевого самоврядування разом зі страховими організаціями потрібно застосовувати різноманітні інформаційні засоби для інформування аграріїв про переваги страхування сільськогосподарської продукції в Україні. Бюджетні асигнування, які спрямовують на субсидування страхових премій, повинні мати системний, цільовий характер, забезпечуючи компенсаційні витрати, пов'язані з дією природних факторів.

На нашу думку, основною метою державної підтримки страхування сільськогосподарської продукції повинно бути: стабільний

розвиток сільськогосподарського виробництва, забезпечення продовольчої безпеки, а також зниження навантаження на державний бюджет. Отже, на сьогодні існує нагальна необхідність створення інституціональної структури для проведення ефективної державної політики у сфері страхування сільськогосподарської продукції.

Список використаної літератури

1. Алескерова Ю.В. Державна політика у сфері сільськогосподарського страхування / Ю.В. Алескерова // Всеукраїнський науково-виробничий журнал. Інноваційна економіка. – 2012. – № 7 (33). – С. 226–232.
2. Базилевич В.Д. Страхова справа : монографія / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич. – 4-те вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2005. – 352 с.
3. Басараб В.Я. Особливості державного регулювання в страхуванні аграрних підприємств / В.Я. Басараб // Науково-інформаційний вісник. – 2009. – № 2. – С. 42–46.
4. Болдуєв М.В. Механізми державного регулювання розвитку агропромислового комплексу на регіональному рівні : монографія / М.В. Болдуєв. – Запоріжжя : КПУ, 2009. – 352 с.
5. Ільяшенко В.А. Державне регулювання продовольчого забезпечення : монографія / В.А. Ільяшенко. – Запоріжжя : КПУ, 2007. – 256 с.
6. Корецький М.Х. Державне регулювання аграрної сфери у ринковій економіці :

- монографія / М.Х. Корецький. – К. : Вид-во УАДУ. – 2002. – 260 с.
7. Котлова Л.М. Удосконалення механізму державної підтримки сільськогосподарських підприємств / Л.М. Котлова, В.М. Бадалова // Економічний простір. – 2009. – № 22/1. – С. 242–248.
 8. Латинін М.А. Аграрний сектор економіки України: механізм державного регулювання : монографія / М.А. Латинін ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харківський регіональний ін-т держ. упр. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2006. – 320 с.
 9. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24.06.2004 р. № 1877-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2004. – № 49. – Ст. 527
 10. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року : Закон України від 18.10.2005 р. № 2982-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 1. – Ст. 17.
 11. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою : Закон України від 09.02.2012 р. № 4391-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 19. – Ст. 708.
 12. Проект розпорядження Кабінету Міністрів України “Про схвалення Концепції розвитку системи страхування сільськогосподарської продукції в Україні” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dfp.gov.ua/fileadmin/downloads/smi/Konts_08.08.10.pdf.
 13. Рынок агрострахования в Украине в 2009 году. Аналитическая записка: Проект Международной финансовой корпорации (IFC, Группа Всемирного банка) “Развитие агрострахования в Украине” [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.dedal.ua/files/insurance/agricultural_insurance/rynok_agro_2009.pdf.
 14. Сахацький М.П. Державна підтримка агрострахування в сучасних умовах / М.П. Сахацький // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2010. – № 4 (57). – С. 3–7.
 15. Яцух О.О. Страхування та кредитування, як основні методи фінансово-кредитного механізму, діючого в аграрному секторі : збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / О.О. Яцух ; [за ред. В.А. Рудьєва]. – Мелітополь, 2009. – № 7. – С. 320–325.

Стаття надійшла до редакції 06.02.2013.

Мерзляк А.В., Павелко Н.И. Государственная поддержка развития страхования сельскохозяйственной продукции в Украине

В статье определена роль государственной поддержки в сфере развития страхования сельскохозяйственной продукции в Украине, проанализировано существующее направление государственной поддержки в этой сфере. Рассмотрены преимущества государственной поддержки страхования сельскохозяйственной продукции путем предоставления субсидий сельхозпроизводителям на возмещение части страхового платежа, над прямыми выплатами из государственного бюджета для преодоления последствий негативных природных явлений в сельском хозяйстве. На основе проведенного исследования предложены направления усовершенствования государственной поддержки в сфере страхования сельскохозяйственной продукции в Украине.

Ключевые слова: государственная поддержка, страхование, сельскохозяйственная продукция, государственный бюджет, субсидии.

Merzlyak A., Pavelko N. Role of government support in the development of insurance agricultural products in Ukraine

The article defines the role of government support in the development of agricultural insurance in Ukraine, analyzed the existing trend of government support in this area. The advantages of state support for agricultural insurance products through subsidies to agricultural producers for reimbursement of insurance premiums on direct payments from the state budget to overcome the negative effects of natural phenomena in agriculture. Based on the proposed research directions for improving government support in agricultural insurance in Ukraine.

Key words: government support, insurance, agricultural products, the state budget, subsidies.